

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
CONSTANȚA

CLASA a X - a * Subiecte *

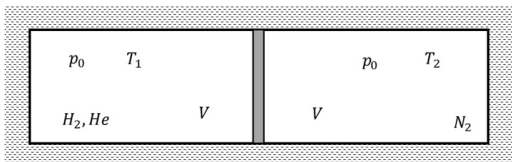
MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Problema I

Cilindrul din figură, cu pereți exteriori imobili și izolat adiabatic, este împărțit în două compartimente de volume egale, V printr-un piston care se poate deplasa fără frecare, aflat inițial în echilibru. Valoarea presiunii în cele două compartimente este $p_0 = 10^5 \text{ Pa}$, iar temperaturile inițiale au valorile $T_1 = 560 \text{ K}$ și $T_2 = 280 \text{ K}$. Pistonul devine termoconductor. În compartimentul din stânga se află cantități egale

($\nu_{H_2} = \nu_{He}$) de H_2 ($C_V = \frac{5}{2}R$) și He ($C_V = \frac{3}{2}R$), iar în compartimentul din dreapta se află N_2 ($C_V = \frac{5}{2}R$). Determinați:

- Temperatura de echilibru care se stabilește în cilindru după un timp suficient de lung.
- Valoarea presiunii în cele două compartimente la echilibru termic.
- După stabilirea echilibrului termic pistonul devine permeabil doar pentru H_2 . Care va fi noua poziție de echilibru a pistonului?

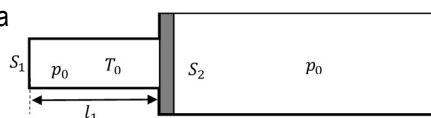

Prof. Oprea Lucian, Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” - Constanța

Problema II

Un dublu cilindru fix, închis la capătul cu secțiunea S_1 și deschis la capătul opus, de secțiune S_2 , este prevăzut cu un piston care poate culisa în zona cu aria secțiunii S_2 , presiunea aerului din exterior fiind p_0 (vezi figura). Compartimentul de secțiune S_1 conține aer, aflat inițial la presiunea atmosferică

p_0 și temperatura T_0 , și are lungimea l_1 . Căldura molară la volum constant pentru aer este C_V . Pistonul se poate deplasa la o valoare a forței de frecare la alunecare F_f . Considerăm cunoscută valoarea constantei gazelor ideale, R .

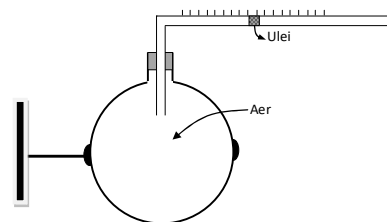

- Determinați temperatura la care trebuie încălzit gazul astfel încât pistonul să înceapă să se deplaseze. Ce cantitate de energie sub formă de căldură a primit gazul în acest timp?
- Gazul se încălzește în continuare până când volumul său se dublează. Care este deplasarea pistonului? Determinați noua valoare a temperaturii. Ce cantitate de căldură a absorbit gazul în acest timp?
- Reprezentați grafic transformările descrise în cerințele anterioare, în diagrame $p = f(V)$, $p = f(T)$ și $V = f(T)$.

Prof. Oprea Lucian, Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” - Constanța

Problema III

Avem la dispoziție un balon de sticlă prevăzut cu un dop din cauciuc traversat de un tub de sticlă cu secțiunea interioară $S = 20 \text{ mm}^2$ ca în figură. Partea orizontală a tubului este gradată în milimetri. Aerul din balon este separat de exterior cu o picătură de ulei. La temperatura $t = 20^\circ \text{C}$ volumul ocupat de aer este $V = 200 \text{ cm}^3$. Tabelul de mai jos conține măsurătorile volumului de aer închis în balon la diferite temperaturi. ($T_0 = 273 \text{ K}$)

$t(^{\circ}\text{C})$			20				
$V(\text{cm}^3)$	198,6	199,3	200	200,7	201,4	202,7	203,4

- Completați tabelul cu valorile temperaturilor corespunzătoare.
- Reprezentați grafic $V = f(t)$.
- Aflați lungimea minimă a porțiunii orizontale a tubului necesară pentru a obține datele din tabel.
- Precizați ce s-ar întâmpla la 0°C dacă volumul balonului fără tub este $V_b = 190 \text{ cm}^3$.
- Identificați cel puțin trei surse de erori ce apar în acest experiment.

***

NOTĂ: Toate subiectele sunt obligatorii. Fiecare problemă se rezolvă pe o foaie separată. Timp de lucru: 3 ore din momentul primirii subiectelor. Este permisă folosirea calculatoarelor neprogramabile. Orice alt aparat electronic și surse documentare sunt interzise și trebuie depuse în păstrare profesorilor supraveghetori.